

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ

2013-2014

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ Ο ΙΚΑΝΟΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**

**«Το Αναλυτικό Πρόγραμμα είναι
Ιδεολογικό, Κοινωνικό,
Κοινωνιολογικό και Πολιτικό
Κείμενο».**

Μαίρη Ιωαννίδου Κουτσελίνη, (2001)

- **Μεγαεπίπεδο – ΕΘΝΙΚΟ**
- **Μακροεπίπεδο- ΣΚΟΠΟΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**
- **Μικροεπίπεδο- ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ**

ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ και ΟΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ- ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ;

- Όχι το είδος της ύλης. Ατραπός επεξεργασίας, **(η μορφή δηλαδή, η μεθοδολογία)** που παρέχουμε την ίδια ακριβώς ύλη. Αναλυτικό= τρόπος προσέγγισης, φιλοσοφία ζωής στη σχολική τάξη.
- Μας ενδιαφέρει ποιόν μαθητή θέλουμε να δημιουργήσουμε μέσω της προσέγγισης : **τον ενεργό πολίτη που να λαμβάνει αποφάσεις ζωής, να γνωρίζει και να σκέφτεται παγκόσμια και να δρα τοπικά με εφόδιο τις Αξίες (Θρησκεία, Γλώσσα, Παράδοση, Πολιτισμό) του τοπικού.**
- Το είδος του Αναλυτικού Προγράμματος που αντιστοιχεί στην φιλοσοφία μας: το Αναδομητικό : αυτό δηλ. που φέρνει μέσα από δραστηριότητες τον μαθητή πρόσωπο με πρόσωπο με τα προβλήματα της κοινωνίας και τον τρόπο επίλυσης αυτών: Ο ενεργός πολίτης.
- Με ενδιαφέρει **να παρωθήσω** στο μαθητή σε κάθε ενότητα: Πως να βρίσκει τις Πυρηνικές Γνώσεις (Έννοιες λέξεις-κλειδιά, πληροφορίες αλλά και δεξιότητες και στάσεις ζωής) και πως να τις αξιοποιεί όχι μόνο **κατά αλλά μετά το μάθημα, σε άλλα μαθήματα: σε διαφορετικά μαθήματα, σε διάφορες περιπτώσεις, στη ζωή, στην τοπική κοινωνία, στην ευρύτερη κοινωνία, στον πολιτισμό.**

**Ένα παράδειγμα
«καλών πρακτικών»
υφιστάμενου σχολικού
εγχειριδίου ως βάση
για περαιτέρω
ανάπτυξη της
φιλοσοφίας ΝΑΠ:**

- Δεν δίνεται έμφαση στο περιεχόμενο του κάθε κεφαλαίου αλλά στις δραστηριότητες που το συνοδεύουν.
- Υπάρχει ο εννοιολογικός προοργανωτής σε κάθε κεφάλαιο.
- Οι Πυρηνικές Γνώσεις που οι συγγραφείς θέτουν, συνοδεύουν τη διδακτική διαδικασία ως συνεκτική δύναμη (ΠΡΟ+ΚΑΤΑ+ΜΕΤΑ)
- Οι προτεινόμενες δραστηριότητες δομούνται ανάλογα με 5 τους επιστημονικούς Άξονες Οργάνωσης Μαθήματος Αναλυτικών Προγραμμάτων.
- Οι δραστηριότητες αναπτύσσουν τις Στάσεις και τις διαφοροποιημένες Δεξιότητες και όχι την απομνημόνευση.
- Μικρά κείμενα. (δεν στοχεύουμε στην έμφαση στα κείμενα αλλά στις πηγές και τις δραστηριότητες)
- Η αναμενόμενη λειτουργία του εικονικού υλικού έχει θεολογική, κοινωνιολογική, παιδοκεντρική και συναισθηματική χροιά και εμπεδώνει τη Μεταγνώση.
- Οι δραστηριότητες ανταποκρίνονται στα διάφορα και διαφορετικά μαθησιακά προφίλ. (Πολλαπλή νοημοσύνη) Είναι στοχευμένες με βάση τη διαφοροποίηση διδασκαλίας σε τάξεις μεικτής ικανότητας.
- Υπάρχει πάντα η φιλοσοφία του τι γνωρίζω για το θέμα, τι μαθαίνω και ελέγχω τι έμαθα. Αυτό επιστημονικά είναι το B.D.A., ουσιώδης Αρχή των ΝΑΠ την οποία θα δούμε πως λειτουργεί στη πράξη.

Πυρηνικές Γνώσεις=

1. Έννοιες
2. Πληροφορίες
3. Δεξιότητες
4. Στάσεις ζωής

Που
αναμένεται να
λάβουν οι
μαθητές

Εννοιολογικός Προοργανωτής:

Είναι το μικρό
«σημειωματάριο»
με λέξεις –κλειδιά:
συναντάται στην
αρχή, τη μέση η το
τέλος του κάθε
μαθήματος: στόχος:
να τονιστεί η
σπειροειδής
συνέχεια
Προ+Κατά+Μετά
(B.D.A.)

Δραστηριότητες:

1. Πολλαπλή
νοημοσύνη
2. Κριτική
σκέψη
3. Μεικτή
ικανότητα
4. Διαφοροποίη
ση
5. Ανάπτυξη
μεταγνώσης
(Αναπτύσσονται
δηλαδή όλες οι
Πυρηνικές
Γνώσεις και εδώ)

Μικρά κείμενα
Παιδοκεντρικά
Λεξιλογικά
επεξεργασμένα
με βάση τη Γνωστική
και Συναισθηματική
ανάπτυξη παιδιών
13 ετών.

Πηγές:

- Πρωτογενείς
 - Δευτερογενείς
- Έμφαση στην
Αξιοπιστία των
Πηγών **ως**
δεξιότητα (=μια
Πυρηνική Γνώση)

Εικόνες/ σκίτσα:

1. Αρχή
Εποπτείας
2. Αρχή
Παιδοκεντρικότητας
3. Συναισθηματική
νοημοσύνη
4. Ορθή
θεολογική
απόδοση εικόνας

**Εννοιολογικός
Προοργανωτής:
Ελέγχω:
προ+ κατά +
μετά τι δίνω**

**Οι προτεινόμενες
δραστηριότητες
στο σημείο αυτό δηλώνουν:
Το είδος Αναλυτικού
Άξονες Οργάνωσης**

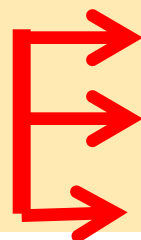
Εξηγείται εδώ η «αναμενόμενη συναισθηματική» αλλά και μεταγνωστική αξία της εικόνας (ως ανάπτυξη στάσης ζωής)

**Η παρουσίαση του
μηνύματος της
Θεολογίας της
εικόνας**

**Εννοιολογικός
προοργανωτής
προ+ κατά
+μετά**

**Θεολογία και Αναδομητισμός
Ελέγχω τι έμαθα (γνωσιολογικά)
Ανάπτυξη στάσεων και δεξιοτήτων**

Εννοιολογικός
Προοργανωτής:
Ελέγχω:
προ
+ κατά
+ μετά
τι δίνω

«Επιλέγω και πραγματοποιώ»= όλες δραστηριότητες Αναδομητισμού

«Ελέγχω τι έμαθα από κάθε ενότητα
των Εισαγωγικών».

Ελέγχω τι έμαθα = Ασκήσεις Μεταγνώσης

Μάθημα 1.

10 Ερωτήσεις: 1-7 =Γνώση, 8-10= Κριτική Σκέψη

Μάθημα 2.

9 Ερωτήσεις: 1-6 =Γνώση, 7-9= Κριτική Σκέψη

Μάθημα 3.

9 Ερωτήσεις: 1-8 =Γνώση, 9 = Κριτική Σκέψη

Μάθημα 4.

9 Ερωτήσεις: 1-8 =Γνώση, 9 = Μετασχηματιστική
(Μετασχηματισμός η κριτική αναγωγή στο σήμερα)

Αντιστοιχούν 4 δραστηριότητες Αναδομητισμού ξεκινώντας από την πιο απλή, με έμφαση στο σεβασμό της ετερότητας ως την πιο σύνθετη (μικροέρευνα) σε σχέση με την Αγία Γραφή

Αντιστοιχούν 4 Δραστηριότητες Αναδομητισμού:

1. «**Τροχιακή Μελέτη**» διάρκειας ενός έτους
2. Αναδομητισμός σε σχέση με τις Π.Δ. επιδράσεις στην ονοματολογία διεθνώς.
3. Αναδομητισμός στη σχέση Π.Δ. –ορθόδοξης εικονογραφίας και ενορίας.
4. Διαθεματική εμπλοκή Γλώσσας, Τέχνης, Γεωγραφίας

Αντιστοιχούν 4 Δραστηριότητες Αναδομητισμού:

1. Η έννοια του «συμβόλου» σε όλα τα μαθήματα του Αναλυτικού.
2. Προεκτάσεις της έννοιας «σύμβολο» στη νοηματική
3. Προεκτάσεις εικονικής αναπαράστασης Π.Δ. Ψαλμού και σε υπόδυση ρόλου- μουσική, κολλητική.
4. Εφαρμογή Κριτικής Σκέψης με την τεχνική : «Σχέση αιτίας και αποτελέσματος».

Αντιστοιχούν 3 Δραστηριότητες Αναδομητισμού:

1. Χρήση εφημερίδων/ περιοδικών με αναφορές στη γεωγραφία της Παλαιστίνης- θεματικός κατάλογος διάρκειας μιας βδομάδας.
2. Εισαγωγές προϊόντων από τις χώρες που μελετάμε
3. Ξεμάχηση.

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΠΥΡΗΝΙΚΩΝ

ΓΝΩΣΕΩΝ-5 ΣΤΑΔΙΑ

1. Δες τους Γενικούς Στόχους του Νέου Αναλυτικού (Υ.Π.Π.) για το μάθημα των Θρησκευτικών Γυμνασίου. Αυτό είναι το ΜΑΚΡΟΕΠΙΠΕΔΟ μας, η βάση, η φιλοσοφία του Κράτους για το μάθημα των Θρησκευτικών.

Επέλεξε και μετάφερε 1 Γενικό Στόχο των ΝΑΠ για τα Θρησκευτικά Μέσης στην ενότητά σου που όμως να συσχετίζεται άμεσα με το ειδικό περιεχόμενό της. Αυτός θα δώσει την τροπή κατεύθυνσης των υπόλοιπων στόχων που θα αναπτύξεις. Αυτό είναι το ΜΙΚΡΟΕΠΙΠΕΔΟ. Έλεγξε αν υπάρχει συμφωνία Μακροεπίπεδου και Μικροεπίπεδου στοχοθεσίας. Διαφορετικά είμαστε εκτός διαδικασίας ΝΑΠ.

2. Καθόρισε τις πυρηνικές γνώσεις (ΓΝΩΣΗ= ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ, ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ, ΤΩΝ ΣΤΑΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ) που απορρέουν για κάθε διδακτική ενότητα όσο πιο μονολεκτικά ή συντομευμένα γίνεται.

3. Καθόρισε τα μέσα και τα υλικά της διδασκαλίας σου ανάλογα με την τυπολογία της τάξης σου («τυπολογία»= τη σύνθεση και τις δεξιότητες των συγκεκριμένων παιδιών δηλαδή)

4. Καθόρισε τη Διδακτική ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: μεθοδολογία= «οδός», «δρόμος με μέθοδο» – με ακολουθία: είναι οι στρατηγικές οργάνωσης με βάση τους 5 Γενικούς Άξονες Οργάνωσης μαθήματος. Άξονες οργάνωσης: 1) Το πρόβλημα 2) Το Περιεχόμενο/Η πληροφορία 3) Οι έννοιες 4) Οι δεξιότητες 5) Το ενδιαφέρον (ανάλογα με το περιεχόμενο του συγκεκριμένου μαθήματος σε ποιο ή ποιά από τα 5 σημεία δηλαδή θα δώσεις βάση)

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Σκέψου τι θα αξιολογήσεις: πρέπει να συσχετίζεται άμεσα με τις πυρηνικές γνώσεις που ΕΣΥ καθόρισες και να λαμβάνει υπόψη όλους τους τύπους νοημοσύνης των παιδιών (αξιολογώ: ΠΡΙΝ, ΚΑΤΑ τη διάρκεια του μαθήματος. Αξιολογώ και ΎΣΤΕΡΑ από τη διδασκαλία - αυτό το κάτι που μένει στα παιδιά «ύστερα», στο επόμενο μάθημα, αργότερα ως στάση στη ζωή, λέγεται: μεταγνώση).

6. ΜΕΤΑΓΝΩΣΗ: Δώσε σημασία στη νέα γνώση που θα κτιστεί για τις ανάγκες των δικών σου μαθητών. Σκέψου τις ανάγκες τους. Αυτήν θα κρατήσουν για τη συνέχεια ως «μαγιά». Πάλι δίνω έμφαση στη σχέση: ΠΡΟ –ΚΑΤΑ- ΜΕΤΑ τη διδασκαλία.

Γλωσσάριο από το πεδίο Ανάπτυξης Αναλυτικών Προγραμμάτων:

<p>Αναδομητικό Αναλυτικό Πρόγραμμα</p>	<p>Πυρηνικές Γνώσεις</p> <p>Δεξιότητες</p>	<p>Προ +Κατά + Μετά Δόμηση Μαθήματος (B.D.A. Lesson Structure)</p>	<p>Άξονες οργάνωσης</p> <ul style="list-style-type: none"> • της ύλης • των δραστηριοτήτων μου 	<p>Εργασίες Δραστηριότητες Αναδομητισμού</p>
<p>Εννοιολογικός προοργανωτής</p>	<p>Αναμενόμενη Μεταγνωστική λειτουργία (της εικόνας ή του σκίτσου) σε ένα εγχειρίδιο</p>	<p>Μεταγνώση</p>	<p>«Παρώθηση» του Μαθητή (Διαδικασία εκλεπτυσμένης πλαγιο-υποκίνησης του παιδιού ανάλογα με τα δικά του δεδομένα μάθησης και στυλ)</p>	<p>«Τροχιακή μελέτη» (Είδος εργασίας διαρκούς από 3-12 μήνες που πραγματοποιείται υπό τη μορφή εστιασμένης παρατήρησης σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα (η τροχιά) παρατηρήσεων.</p>